

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: niedziela, 28, październik 2012 00:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odśłony: 4116

Nieprzysługiwanie wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w okresach niewykonywania pracy w skutek legalnego zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków nie budzi wątpliwości nie tylko ze względu na nie przysługiwanie takiego wynagrodzenia w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków (art. 84 ust. 2 Karty Nauczyciela), ale także ze względu na wyraźną zasadę prawa pracy, że wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną (art. 80 zd. 1 Kodeksu pracy), natomiast za czas niewykonywania pracy pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia tylko wówczas, gdy przepisy prawa pracy tak stanowią.

Oznacza to, że jeżeli pracownik faktycznie pracy nie wykonał, to świadczenie pracodawcy uzależnione jest od szczególnej podstawy prawnej ustanowionej w przepisach prawa pracy, które przyznają pracownikowi za czas niewykonywania pracy wynagrodzenie na warunkach i w wysokości wynikającej z wyraźnej i konkretnej regulacji normatywnej, której nie można domniemywać ani interpretować rozszerzająco – tak przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 kwietnia 2011 r., III PK 62/2010, (LexPolonica nr 3866152).

Legalne zawieszenie nauczyciela w obowiązkach następuje na podstawie fakultatywnej (art. 83 ust. 1 Karty Nauczyciela) lub obligatoryjnej (art. 83 ust. 2 ustawy) decyzji pracodawcy i stanowi usprawiedliwioną przyczynę niewykonania obowiązków nauczycielskich w okresie zawieszenia. Przy orzekaniu o wynagrodzeniu za pracę w godzinach ponadwymiarowych za okres oczywiście usprawiedliwiony przyczyną jej niewykonania wynikającą z zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków pracowniczych, istotne jest wskazanie podstaw prawnych, które przewidują i usprawiedliwiają świadczenie pracodawcy (wynagrodzenie) pomimo niewykonywania pracy w okresach zawieszenia w pełnieniu obowiązków.

Można twierdzić, że skoro na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługuje wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe, to brakuje podstawy prawnej do żądania wyrównania wynagrodzenia za nieprzepracowane godziny ponadwymiarowe w okresie usprawiedliwionego nieświadczenia pracy z powodu i w okresie zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków, także po umorzeniu prowadzonego przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego lub karnego z braku dowodów winy albo wskutek wydania orzeczenia lub wyroku uniewinniającego.

W takich przypadkach nauczycielowi należy zwrócić zatrzymane przez pracodawcę kwoty wynagrodzenia, co nie dotyczy wynagrodzenia za nieprzepracowane godziny ponadwymiarowe, które nie przysługuje w okresie zawieszenia nauczyciela w pełnieniu obowiązków ponadwymiarowych nie tylko z wyraźnej woli ustawodawcy (art. 84 ust. 2 ustawy) ale także dlatego, że przepisy prawa pracy nie dopuszczają wyjątków przyznania prawa do wynagrodzenia za prace w godzinach ponadwymiarowych lub nadliczbowych, których pracownik nie przepracował z jakichkolwiek przyczyn. Wynika to z faktu, że wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe jest składnikiem zmiennym płacy pracowniczej, a także uzależnionym od efektywnego wykonania pracy ponadwymiarowej.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że w przypadkach umorzenia postępowania dyscyplinarnego lub karnego albo wydania orzeczenia lub wyroku uniewinniającego, wynagrodzenie za pracę w godzinach ponadwymiarowych, których nauczyciel nie przepracował z powodu zawieszenia go w pełnieniu obowiązków i które ponadto z mocy art. 83 ust. 2 Karty Nauczyciela nie przysługuje w okresie zawieszenia, nie może być zwrócone w ramach obowiązku zwrotu nauczycielowi zatrzymanych kwot wynagrodzenia o których mowa w art. 84 ust. 5 ustawy.